

Harmonizing the Future Through the Nutrition Care Process and International Dietetics and Nutrition Terminology

Rapport från en internationell workshop i Chicago

av Ylva Orrevall,

dr, leg dietist
Dietistkliniken och
Gastrocentrum, Ka-
rolinska Universi-
tetsjukhuset,
Stockholm

ISLUTET AV september fick jag äran att representera DRF på en internationell workshop arrangerad av den amerikanska dietistorganisationen *American Dietetic Association (ADA)*. Syftet med mötet var att diskutera hur den modell som ADA utvecklat för dietistens *Nutritionsbehandlingsprocess (Nutrition Care Process)* och *ADA:s Internationella dietetik och nutritionsterminologi (International Dietetics & Nutrition Terminology-Standardized Language for the Nutrition Care Process)* kan bli användbara redskap för dietister världen över. ADA vill initiera ett större internationellt samarbete mellan dietister, både i kliniskt arbete och i forskning.

Vi var representanter från tretton länders dietistorganisationer som samlades på ADA:s huvudkontor i Chicago under fyra intensiva dagar. Samtliga världsdelar var representerade på mötet och från Europa deltog, förutom jag själv från Sverige, även representanter från de brittiska, holländska och ungerska organisationerna.

Som många svenska dietister redan känner till, bland annat genom de artiklar som tidigare har publicerats i *Dietistaktuellt* (se nr 3.10 och 4.10) har ADA sedan ett antal år bedrivit ett omfattande kvalitets- och utvecklingsarbete genom att identifiera och beskriva de olika stegen i dietistens *Nutritionsbehandlingsprocess* det vill säga 1. *Nutritionsutredning* vid nya och återbesök, 2. *Nutritionsdiagnos* 3. *Nutritionsåtgärd* 4. *Nutritionsuppföljning och utvärdering* (se figur 1).

Som ett komplement till nutritionsbehandlingsmodellen har ADA också skapat ett standardiserat språk där varje steg i nutritionsbehandlingsprocessen har väl definierade specifika termer (kan liknas vid det vi brukar kalla "sökord") som dietisten kan använda sig av för att dokumentera sin behandling. Det steg i nutritionsbehandlingsprocessen som är nytt för de flesta dietister i världen är nutritionsdiagnos.

Syftet med ADA:s arbete är inte att skapa en standardiserad vård för den enskilda patienten utan att standardisera processen för dietistens yrkesutövning. På detta sätt kan dietisten stärka sin yrkesroll, öka sitt kritiska tänkande och förbättra kvaliteten på nutritionsbehandlingen. För andra yrkesgrupper inom vården har standardiserade språk funnits sedan länge. Exempelvis läkarnas internationella diagnossystem ICD-10, sjuksköterskornas omvårdnadsdiagnoser enligt NANDA och ICF för sjukgymnaster och arbetsterapeuter.

I USA har implementeringsarbetet för nutritionsbehandlingsprocessen och den standardiserade nutritionsterminologin pågått sedan 2003. Under workshopen blev vi presenterade ett antal abstract från ADA:s senaste kongress där dietister på olika sätt hade implementerat nutritionsbehandlingsprocessen och det standardiserade språket, och där man också, med hjälp av dessa verktyg, hittat nya metoder att utvärdera sin behandling. ADA har räknat med en implementeringsperiod på minst 10 år innan alla ADA:s ca 70.000 medlemmar börjar tillämpa modellen och det standardiserade språket i sitt dagliga arbete, men i och med att det i dag är en obligatorisk del i undervisningen vid de flesta amerikanska dietistutbildningar kommer en majoritet av de nytexaminerade dietister vara väl förtrogna med arbetssättet redan under sin studietid.

Nu börjar dietister i hela världen få upp ögonen för ADA:s arbete, och inom ADA anser man sig nu redo för att initiera ett mer formellt internationellt samarbete kring den fortsatta utvecklingen av *Nutritionsbehandlingsprocessen* och *Internationell dietetik och nutritionsterminologin*. ADA:s vision är att dietister världen över ska ha ett gemensamt standardiserat språk som möjliggör och förenklar ett internationellt samarbete kring behandlingsplaner, utvärderingsmetoder, kvalitetsuppföljningar och inte minst

en gemensam plattform för framtida forskning inom dietistens arbetsområde. Tänk så fantastiskt det skulle vara om dietister världen över definierar centrala begrepp i sin yrkesutövning på samma sätt och hur detta skulle kunna förenkla kommunikationen om till exempel behandlingsstrategier. På sikt skulle detta möjliggöra att vården för den enskilda patienten i större utsträckning blir evidensbaserad vilket ökar både kvalitet på dietistens behandling och gör den mer patientsäker. Redan nu har de kanadensiska och australiensiska dietistorganisationerna tagit beslut om att rekommendera sina medlemmar att arbeta efter ADA:s *nutritionsbehandlingsmodell* och använda sig av den standardiserade dietetik och nutritionsterminologin. Implementeringsarbetet i dessa länder har påbörjats både för yrkesverksamma dietister och i dietistutbildningen. På den senaste australiensiska dietistkongressen presenterades ADA:s arbete som "A big bang för dietetics". Utifrån min erfarenhet av ADA:s arbete och utifrån det som jag fick ta del av under Chicagomötet så är jag benägen att hålla med australiensarna – jag tror att detta är det mest betydelsefulla som hänt inom dietistkåren under de 25 år som jag arbetat som dietist. I Europa har ännu inget land påbörjat ett nationellt implementeringsarbete men i flera länder, däribland Malaysia och Sverige, är arbetet på gång.

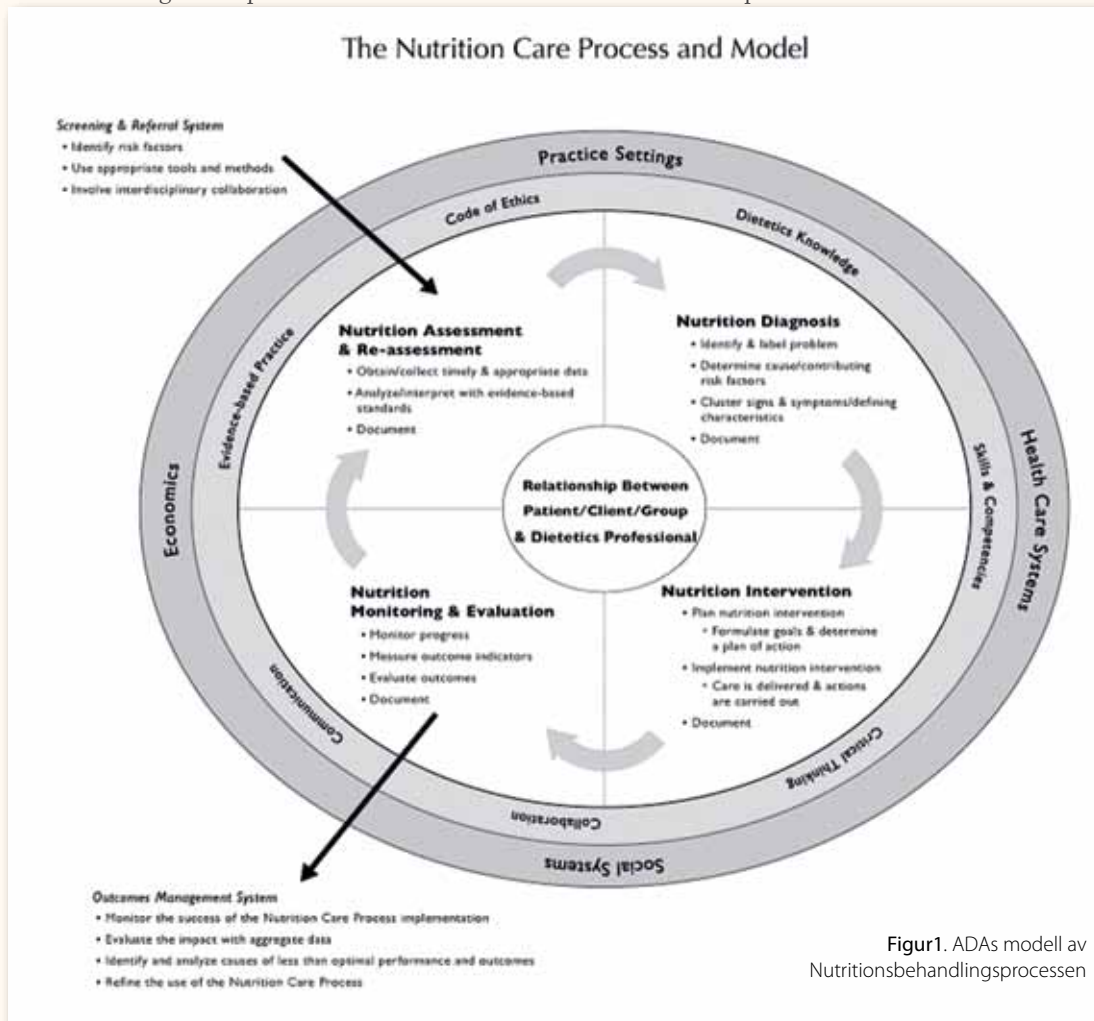
Den stora diskussionsfrågan under mötet var hur man i nästa steg kan implementera ADA:s nutri-

tionsbehandlingsmodell och standardiserade språk internationellt. Det troliga är att i framtiden kommer den internationella dietistorganisationen *International Confederation of Dietetic Associations* (ICDA) (www.internationaldietetics.org) ha en stor roll i detta arbete och bidra till den internationella utvecklingen. ICDA består i dag av 40 medlemsorganisationer från hela världen och kommer kunna bidra genom att sprida information bland sina medlemsorganisationerna. Tyvärr har DRF inte kunnat bli medlem i ICDA då endast en organisation från varje land kan vara medlem. För Sveriges del så upptas den platsen för närvarande av Kost och Näring, dvs ekonomiförestandarnas organisation. Förhoppningsvis kan detta komma att ändra sig framöver. Trots att DRF inte är medlemmar i ICDA så är vi välkomna att delta vid deras kongresser. Nästa ICDA-kongressen hålls i Sydney i september 2012 (www.icd2012.com). Då kommer med stor sannolikhet *nutritionsbehandlingsprocessen* och det standardiserade språket vara en av programpunkterna.

För att göra det arbete som ADA har bedrivit internationell användbart krävs stora resurser och mycket engagemang från dietister världen över. Det krävs att terminologin översätts till andra språk men det krävs också att språket på olika sätt bearbetas för att passa i andra kulturer och behandlingstraditioner. I dagsläget är vissa delar av manualen skrivna enbart för att passa den amerikanska dietistkå-

"Vi var representanter från tretton länders dietistorganisationer som samlades på ADA:s huvudkontor i Chicago under fyra intensiva dagar."

Figur1. ADAs modell av Nutritionsbehandlingsprocessen

ren, exempelvis referensvärden för näringsintag och olika former av labbvärden och man hänvisar också till evidensbaserade riktlinjer utarbetade i USA. Här kommer ett mer internationellt perspektiv behövas. Redan i dag har ADA en process där man genom att fylla i ett formulär på ADA:s hemsida (www.eatright.org) kan framföra synpunkter på språket eller föreslå nya termer. Det standardiserade språket är i ständig utveckling och terminologin uppdateras vartannat år. I den senaste och 3:e versionen som publicerades i augusti 2010 har det till exempel tillkommit tio nya termer för nutritionsdiagnoser. I dag finns det 70 termer som dietisten kan välja mellan för att ställa en nutritionsdiagnos, det vill säga diagnostisera det problem som hon/han självständigt ansvarar för att behandla. Genom att ställa en nutritionsdiagnos kan dietisten identifiera och beskriva ett specifikt nutritionsproblem som kan åtgärdas eller förbättras genom dietistens självständiga insats.

ADA har sedan flera år ett samarbete med SNOMED CT (*Systematized Nomenclature of Medicine*) som är ett system för systematisk representation av medicinsk terminologi som täcker alla områden av klinisk information. Man har nu kommit fram till att inkludera hela ADA:s standardiserade nutritions-terminologi som ett "set" i detta system eftersom det kommer underlätta uppdatering av språket. Detta är dock ett omfattande arbete och det kommer ta tid innan detta arbete är klart. I Sverige är Socialstyrelsen ansvarig för SNOMED CT.

Framtida forskning

I framtiden kommer det med stor sannolikhet finnas möjligheter till internationella samarbetsprojekt och forskning kring modellen för *Nutritionsbehandlingsprocessen* och *Internationell dietetik- och nutritionsterminologi*. Redan nu har ADA uppmärksammat att det finns ett stort behov av att utveckla metoder för att utvärdera dietistens åtgärder och har efterfrågat internationellt samarbete kring projekt för att utvärdera användbarheten av olika skalor. För den som är intresserad så finns ett upprop publicerat på ADAs hemsida (se länk i slutet av artikeln). Det skulle exempelvis kunna vara en utgångspunkt för dietister som vill göra ett mastersarbete. Vid mötet uttryckte de kanadensiska och australiensiska dietisterna intresse av att samarbeta med ADA i forskningsprojekt kring dessa frågor.

DRF kongressen 2011

I vår kommer samtliga dietister i Sverige ha möjlighet att ta del av ADA:s arbete i samband med DRF:s kongress 4-5 april 2011. *Huvudtemat på kongressen kommer att vara Nutritionsbehandlingsprocessen och Internationell dietetik- och nutritionsterminologi*. Esther Myers från ADA är inbjuden att presentera ADA:s arbete (se info på www.drf.nu).

* * *

Mer information om ADA:s arbete hittar du här: www.eatright.org/HealthProfessionals/content.aspx?id=7077

DA

